

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๓/๒๕๖๖

วันที่ ๗ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	นายวรวิทย์ รัตน์ประโคน	ผู้ร้อง
		ผู้ตรวจการแผ่นดิน	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายวรวิทย์ รัตน์ประโคน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายวรวิทย์ รัตน์ประโคน (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องยื่นฟ้องคณะกรรมการวัคซีนแห่งชาติเป็นผู้ถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลาง กรณีได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การจัดหาวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID - 19)) ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ ขอให้เพิกถอนประกาศฉบับดังกล่าว ข้อ ๖ ในส่วนที่กำหนดให้ กรมควบคุมโรคดำเนินการจัดซื้อวัคซีน ต่อมาศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๓/๒๕๖๔ คดีหมายเลขแดงที่ ๖๘๐/๒๕๖๔ เนื่องจากประกาศฉบับดังกล่าว สิ้นผลบังคับใช้โดยประกาศศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ ซึ่งออกโดยนายกรัฐมนตรีตามข้อกำหนดซึ่งออกตามความพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์

- ๒ -

ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ เมื่อเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้สิ้นผลบังคับแล้ว กรณีจึงไม่มีประโยชน์ที่ศาลปกครองกลางจะพิจารณาคำขอให้เพิกถอนประกาศฉบับดังกล่าว และโดยที่พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า “ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง” เมื่อคดีนี้เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าประกาศฉบับดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอำนาจหน้าที่ดังกล่าวได้โอนมาเป็นของนายกรัฐมนตรีตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ คดีจึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามพระราชกำหนดดังกล่าว มาตรา ๑๖ ผู้ร้องเห็นว่าการที่ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยการละเมิดนั้นเป็นผลมาจากพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ถูกร้อง) และผู้ถูกร้องแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๖ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ การที่ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาจึงมิได้มีลักษณะเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ผู้ร้องเห็นว่า คำวินิจฉัยของผู้ถูกร้องขัดต่อหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิ

หรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐหรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช้เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว” และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การที่ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๓/๒๕๖๔ คดีหมายเลขแดงที่ ๖๘๐/๒๕๖๔ เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และคำวินิจฉัยของผู้ถูกร้องที่พิจารณาให้ยุติเรื่อง ขัดต่อหลักปฏิญญาสากล

- ๔ -

ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยการละเมิดดังกล่าวนั้นเป็นผลมาจากพระราชกำหนดการบริหารราชการ
ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๖ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗
ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ถูกร้องและผู้ถูกร้องแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้อง
มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าการกระทำของ
ศาลปกครองกลางตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นการใช้อำนาจของผู้พิพากษาหรือตุลาการที่มีอิสระในการพิจารณา
พิพากษารรคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง และการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการปฏิบัติ
หน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๐ บัญญัติไว้ จึงไม่มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ
ของผู้ร้อง อันเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ประกอบกับการยื่น
คำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิ
ไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ
สั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องกรณีดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

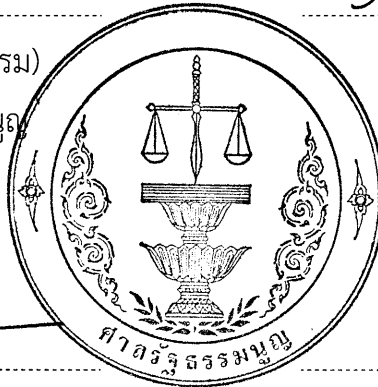
(คำสั่งที่ ๒๐/๒๕๖๖)

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ